

Sv. Bernardín Sienský

21. mája 2023 ✙ Svätec týždňa

Meno Bernardín zo Sieny poznalo pred štyristo rokmi (pôvodný text vyšiel prvýkrát v roku 1907) celé Taliansko. Keď prišiel františkánsky kňaz do ktoréhokoľvek mesta, robil tam divy svojimi kázňami. V Miláne uzmiel mešťanov. V Janovskej republike utišil

občiansku vojnu. V Savojsku priviedol ľudí k cnostnému a nábožnému životu. V meste Bergamo boli zakorenené všelijaké povery a on ich vykorenil.

V hornatých krajinách na švajčiarskych hraniciach bol ľud rozdelený na dva nepriateľské tábory, guelfov (prívrženci pápeža) a ghibellinov (prívrženci nemeckého cisára), ktoré proti sebe bojovali – on ich uzmiel. V meste Brescia bola rozšírená nemravnosť – po jeho kázňach prestala. V meste Verona roznieťili jeho reči takú lásku k menu Ježiš, že obyvatelia to meno písali zlatými písmenami na svoje domy. V meste Ferrara prestala neslýchaná nádhera v ženských šatách. Benátčanov naučil svedomito kupčiť. V meste Perugia zamedzil krvavým súbojom, ktoré tam boli vo zvyku. V Siene tak dokázal oduševniť jej obyvateľov, že vyzbierali toľko peňazí, že si za ne nádherný chrám vystavali. A ako stal sa tento františkán takýmto blahonosným kazateľom? Čo bolo príčinou, že práve jeho kázne tak divotvorne účinkovali? Bol svätý!

Životopisné údaje

8. septembra roku 1380 sa v meste toskánskom Massa Marittima narodil vo vznešenej a staroslávnej rodine Albizzeschi pôvodom zo Sieny syn menom Bernardín. Keď mal chlapec tri roky, umrela mu matka, v šiestom roku stratil aj otca. Ujala sa ho bohabojná teta a vychovávala ho s opravdivou materinskou láskou. Vštepovala mu do útleho srdca lásku k Bohu a úprimnú úctu k Preblahoslavenej Panne Márii, ako aj milosrdenstvo voči chudobným. Stalo sa však preds, že raz teta nedala žobrákovi almužnu.

Sv. Bernardín Sienský

zdroj: flickr.com / Lawrence OP

Malý chlapček zvolal: «Pre Boha, dajme tomu chudobnému niečo, lebo nebudem môcť ani na poludnie, ani večer jesť. Radšej nebudem obedovať, ako by mal tento človek hladný odísť.» Každé ráno bežal do kostola, aby kňazovi posluhoval pri oltári. Každú sobotu postil sa ku cti Preblahoslavenej Panny Márie. Po službách Božích zhromažďoval okolo seba dietky a opakoval im počutú kázeň skoro od slova do slova.

Takto nábožne a cnostne vychovaný išiel v jedenástom roku so svojou tetou do Sieny, aby sa tam na školách zdokonalil vo vedách. Učitelia obdivovali jeho duševné vlohy a jeho zmysel pre každú cnosť. Bol tichý, ústupný, spolužiakmi ctený a milovaný; ale keď začul ľahkomyselné slovo, rozhorčil sa tak, že sa ho všetci báli. Keď pri hrách žartovali alebo ľahkomyselne hovorili a on sa blížil, ihneď si medzi sebou šepkali: «Ticho! Bernardín ide.»

Keď mal Bernardín sedemnášť rokov, dokončil v Siene aj bohoslovecké školy. Doma sa so svojou nábožnou tetou rozprával len o náboženských veciach. Raz prerušil rozhovor a chcel odísť. Tetu to zarmútilo, chcela ho preto zadržať. On však riekol: «Nechajte ma, musím k svojej priateľke.» Teta to považovala iba za žart a nebránila mu v odchode. Keď sa to na druhý deň opakovalo, zvedavo sa spýtala, ktože je tá priateľka? «Oj, je to najkrajšia panna,» odpovedal Bernardín, «býva v mestskej bráne a ja ju musím každý deň navštíviť.» Bernardín bol pobožný, ale tiež veľmi krásny mládenec, preto to v nej vzbudilo podozrenie. Išla tajne za ním, skrývala sa poza stromy, až prišli k mestskej bráne. Nad bránou bola socha Preblahoslavenej Panny Márie. Bernardín si pred ňou pokľakol, dlho sa modlil a potom sa opäť vrátil sa do mesta. Keď prišiel domov, teta ho objala, plačúc od radosti, a priala mu šťastie, že si vyvolil takú nevestu.

Sv. Bernardín Sienský (neznámy autor, 15. storočie, Národné múzeum Srbska)

zdroj: wikimedia commons

Roku 1400 vypukol v Taliansku mor. A Bernardín objavil vtedy svoju veľkú lásku k blížnym. Pri ošetrovaní chorých pomrelo mnoho lekárov, každý sa staral len o seba. Bernardín sa dal dokopy s dvanástimi mladíkmi a potom chodili z domu do domu, ponáhľali sa z nemocnice do nemocnice, aby chorých opatrovali, tešili a mŕtvych pochovávali. A Boh ich chránil pri tomto diele milosrdenstva: žiaden z nich nezomrel na morovú nákazu. Keď po štyroch mesiacoch mor prestal, rozjímal svätý mládenec dlho, aký stav má si vyvoliť a rozhodol sa, že vstúpi do prísneho rádu sv. Františka. Rozpredal svoj majetok a roku 1402 si obliekol kláštorné rúcho.

Po ukončení skúšobného času bol roku 1404 vysvätený za kňaza, v kláštore neďaleko Sieny zložil slávny sľub a venoval sa hlásaniu Božieho slova. Spočiatku bol jeho hlas chriplavý, drsný a jeho kázne nemali veľký účinok. No na skrúšenú modlitbu sa jeho hlas očistil. V prvých rokoch kázaval len po talianskych dedinách a mestečkách. Keď roku 1418 povstali rozbroje a vojny medzi guelfmi a ghibellinmi, bol vyslaný do Milána, kde jeho pôstne kázne vzbudili všeobecnú pozornosť.

Boli to reči dôstojné, sväté, ktoré plynuli z jeho výrečných úst, a otriasli svedomím poslucháčov vskutku neodolateľnou silou. Z Milána pokračoval potom do Bergama, Brescie, Verony, Benátok, Vicenzy, Florencie, Sieny, Perugia a ďalších severo a stredotalianskych miest. Poslucháči sa na jeho kázne len tak hrnuli, až musel častokrát kázať pod holým nebom – do chrámov sa ľudia nepomestili. Kázaval podľa príkladu apoštola sv. Pavla, Krista ukrižovaného takou silou, že aj tí najzatvrdnutejší hriešnici vstúpili do seba a pokánie činili.

Sv. Bernardín, Capella del Voto, Siena

zdroj: wikimedia commons

Raz sa ľudia pýtali jedného slávneho kazateľa, prečo jeho kázne neprinášajú také ovocie, ako Bernardínove? Ten im na to odpovedal: «Bernardín je žeravý uhlík, ktorý rozžíha a zapáľuje.» Istí zlostníci očiernili Bernardína u pápeža Martina V. – vytrhli niektoré slová z jeho kázní a použili ich pre svoj zlostný cieľ tak presvedčivo, že mu pápež kázanie zakázal. Bernardín bol poslušný, nereptal. Avšak pápež sa čoskoro presvedčil o jeho nevine a chcel ho povýšiť. Ponúkal mu biskupskú hodnosť v Siene, Ferrare a Urbine. Bernardín však prosil, aby bol ponechaný vo svojom ráde. A potom zase chodil po Taliansku a neohrozene prednášal kázne.

Vo svojich kázňach rečnil často tiež o sodomii, najmä o homosexuálne zameraných mužoch. Obzvlášť odsudzoval florentskú zhovievavosť k sodomitom. Súhlasne sa vyjadril o treste pre jedného sodomitu v

Benátkach, ktorý bol priviazaný k stĺpu so sudom smoly a zapálený – Bernardín radil obyvateľom Sieny, aby konali takisto. V roku 1424 mal vo Florencii tri kázne po sebe proti sodomii a počas pôstnej kázne v Santa Croce napomenul zhromaždených veriacich: «Vždy, keď budete počuť o sodomii, odplujte si na zem a vyčistite si ústa. Ak sodomiti nechcú zmeniť svoje spôsoby inak, možno sa zmenia, keď sa z nich budú robiť hlupáci. Pľujte poriadne! Možnože voda z vášho pľuvanca uhasí ich oheň.»

V roku 1427 mal Bernardín v Siene celú kázeň proti sodomii a vo svojej reči tento hriech priamo spájal s obavami z vyludnenia: «Nechápete, že sodomia je dôvodom, prečo ste za uplynulých dvadsaťpäť rokov prišli o polovicu svojho obyvateľstva?» Hriechu sodomie pripisoval všetky nepredvídateľné katastrofy – povodne aj mor.

Milánsky knieža chcel vo svojej zlosti dokázať, že svätý kazateľ, napriek svojim kázňam, nie je až taký neprístupný svetu a jeho márnostiam. Poslal mu 500 dukátov pre pokrytie jeho potrieb. Bernardín mu však odkázal, že jeho peniaze nepotrebuje. Zahanbený knieža mu ich poslal späť, aby ich rozdal podľa svojej vôle. «Keď je tak», riekol pokladníkovi, «podťe so mnou do žalárov.» A svätý oslobodil mnohých, ktorí boli väznení pre svoje dlžoby. Od tých čias si knieža Bernardína vysoko vážil.

Roku 1438 bol vyvolený za generálneho vikára svojho rádu. V tomto úrade precestoval Taliansko a v každom kláštore zavádzal prísny poriadok. O päť rokov však zložil aj tento úrad a chcel cestovať do Neapola, aby tam mohol kázať. Počas cesty ochorel v Abruzzských horách a 20. mája 1444 zomrel v meste Aquila. Hneď po jeho smrti začal sa pápež Eugen IV. zaoberať jeho vyhlásením za svätého, a Mikuláš V. to roku 1449 oznámil svetu po tom, ako Bernardínov žiak, Ján Kapistránsky o to veľmi žiadal. Jeho telo bolo uložené do sklenenej a striebornej rakvy, ktorú daroval Ľudovít XI., francúzsky kráľ a pochované je u františkánov v Aquile.

Vyobrazuje sa vo františkánskom rúchu, na prsiach má hviezdu so znakom IHS, tzn. Ježiš Bohočlovek Spasiteľ.

Pinturicchio, *Smrť sv. Bernardína Sienského*

zdroj: wikimedia commons

Poučenie

Keď sa sv. Bernardína pýtali, akým spôsobom možno najlepšie kázať, odpovedal: «Hlavný cieľ každej kresťanskej reči je rozširovať Božie kráľovstvo a cnosť. Staraj sa, aby si svoju dušu posvätil, zachovávaš kresťanskú lásku, aby si prvý plnil, k čomu chceš druhých napomínať. Vtedy bude Duch Svätý tvojím učiteľom a popraje ti tú múdrosť a silu, ktorej nikto nedokáže odolať.» Toto činil sv. Bernardín, preto jeho kázne prinášali požehnané ovocie. V mladosti sa červenal hneď, ako počul dvojzmyselné slovo. Už jeho

prítomnosť vynútila si červeň na tvárach hriešnikov.

Drahý kresťan, či aj ty môžeš sa tým pochváliť? Bernardín navštevoval každý deň sochu Panny Márie. Či nasleduješ, drahý kresťan, svätého v úcte k Preblahoslavenej Panne? Sv. Bernardín mal veľkú úctu k najsvätejšiemu menu Ježiš. Nosieval to meno napísané na zlatej tabuľke pri sebe a ukazoval ho hriešnikom. Kresťan, vyslovuj aj ty najsvätejšie meno Ježiš s najväčšou úctou a nájdeš úľavu vo svojich každodenných biedach a trápeniach!

Modlitba

Ó Bože, ktorý si ráčil sv. Bernardína tak slávnym zvestovateľom Svojho slova urobiť, popraj nám tej milosti, aby sme aj my nielen sväto žili, ale aj druhých svojím cnostným životom a spasiteľným poučovaním Tebe a večnému životu mohli získať, skrze Ježiša Krista, Syna Tvojho, Pána nášho. Amen

-mip-

URL adresa článku: <http://christianitas.sk/sv-bernardin-siensky/>